OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 98. ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 12.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 9 DECEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Bij eene beleefde herinnering aan de vernieuwing van het abonnement op dit blad over het eerste half-jaar 1859, voegen Redactie en Uitgevers volgaarne de verzekering dat zij hunne beste pogingen zullen aanwenden om hunne courant te doen vooruitgaan in belangrijkheid van inhoud en netheid van typographische uitvoering, ten opzigte van welke laatste zij het genoegen hebben mede te deelen, dat hunne drukkerij eerlang van eene geheel nieuwe letter zal zijn voorzien, welke bereids, volgens bij hun ontvangen tijding, aan hen uit Nederland is afgezonden.

Abonnementsgelden voor dit blad kunnen gestort worden:

Te Batavia bij de HH. G. Kolff & Co.
„ Samarang „ „ „ de Groot Kolff & Co
en te Soerabaya bij de uitgevers.

E. FUHRI & CO.

INSTELLINGEN VAN LIEFDADIGHEID.

Wij hebben in ons blad mededeeling gedaan van het bedrag der inschrijvingen ten behoeven der *Jongens-weezen inrigting*, welke te dezer plaatse zal worden daargesteld, zoo als die tot den 20sten der laatstverloopen maand bekend waren, en verheugden ons over het cijfer door die inschrijvingen reeds bereikt, en hetwelk, zoo onze berigten juist zijn sedert nog eene aanzienlijke vermeerdering heeft ondergaan.

Wij zeggen dat wij ons daarover verheugden, niettegenstaande er bepalingen in het ontwerp der inrigting voorkomen, die wij anders zouden gewenscht hebben, en waaronder, gelijk wij reeds vroeger zeiden, wij voornamelijk rangschikken de bepaling, dat het hoofdbestuur te Batavia zal zijn gevestigd, terwijl er te Sourabaya, niettegenstaande deze plaats de zetel der inrigting zijn zal, alleenlijk een onderbestuur zal worden benoemd. Welligt is in deze omstandigheid de reden te vinden dat de inschrijvingen te Sourabaya, naar den maatstaf van die te Batavia verre achter zijn gebleven; immers, terwijl ter laatstgemelde plaatse op den 20sten November was ingeschreven voor een bedrag van ƒ 21,703 aan giften in eens en ƒ 7,153 aan jaarlijksche bijdragen, telde men op dien datum te Sourabaya niet meer dan ƒ 3716, aan dadelijke en ƒ 2501 aan jaarlijksche giften, doch wat ook de reden van die mindere belangstelling zijn moge, de ingezetenen van Sourabaya hebben getoond dat zij, onder welken vorm dan ook inrigtingen van liefdadigheid gesticht worden, gaarne hunne giften daarvoor over hebben.

Deze bij ons bestaande overtuiging heeft ons genoopt om eene instelling in herinnering te brengen, die niet meer behoeft gesticht, maar slechts ondersteund te worden, doch die eene krachtdadige ondersteuning dringend behoeft. Wij hebben hier het oog op het zoogenaamde *Weeshuis*, te dezer plaatse bestaande, hetwelk behoort tot die categorie der liefdadige instellingen in Nederlandsch Indie, welke geheel en al zonder 's Gouvernements tusschenkomst of medewerking bestaan, en geheel en al van de liefdadigheid der ingezetenen afhankelijk zijn.

Ook te Samarang is een *wees- en armhuis voor protestanten*, beheerd door een onbezoldigd bestuur, door den Gouverneur-Generaal benoemd, en, onder dat bestuur, door eenen binnenregent en eene binnenregentesse, beiden uit 's Lands kas bezoldigd.

De reglementen voor het algemeen en inwendig beheer over dit gesticht zijn door het Gouvernement vastgesteld.

Het gesticht heeft een eigen kapitaal en dient tot verzorging, zedelijke opleiding en onderrigting (vooral in nuttige handwerken) van de kinderen:

1. door Europeanen of gelijkstandigen bij inlandsche vrouwen verwekt, en die door het overlijden van hunne vaders of beide ouders, of wel als geheel door hunne ouders verlaten, in de dorpen of elders ten laste der bevolking rondzwerven;

2. door Europeanen of gelijkstandigen bij Europesche moeders of gelijkstandige in echt verwekt, en in wier onderhoud, bij overlijden van beide ouders, uit hunne nalatenschap in het geheel niet kan worden voorzien;

3. door Europeanen en gelijkstandigen buiten echt verwekt, door den vader erkend, en die ouderloos of door hunne ouders verlaten zijn;

4. bij Europesche of gelijkstandige moeders verwekt, door den vader niet erkend, wanneer de moeder overleden is of wel de kinderen verlaten heeft;

5. door Europeanen of gelijkstandige bij Europesche of daarmede gelijkgestelde moeders in echt verwekt, wier vaders of moeders overleden zijn en in wier onderhoud door den weduwenaar of de weduwe niet kan worden voorzien;

6. door Europeanen bij inlandsche moeders of bij Christenvrouwen buiten echt verwekt, door den vader erkend, en die deze, uithoofde van verschillende omstandigheden, in het gesticht wenscht opgenomen te zien;

7. van overledene ouders, wier boedels door weeskamers, voogden of administrateurs worden beheerd;

8. door kerk- of armbesturen beleeld;

en zulks alles in geval de kinderen of ouders tot de Protestantsche kerk behooren.

Eene bijdrage van ƒ 5,40 's maands wordt aan het gesticht betaald voor elk kind, bedoeld bij 1, 2, 3, 4, 5 en 6 uit 's Lands kas; bij 7 door de betrokkene weeskamers, voogden of administrateurs, en als de boedels niet toereiken, uit 's Lands kas; bij 8 door de betrokkene kerk- of armbesturen.

Voor ieder kind moet als eerste uitrusting aan het gesticht voldaan worden de som van ƒ 30. Dit is eene verpligting rustende op de gemeente uit welke de kinderen afkomstig zijn. Maar bij onvermogen komt het Gouvernement te hulp.

De kinderen sub 1 tot 6 en sub 7 bedoeld, als zij gedeeltelijk ten laste van 's Lands kas zijn, moeten het gesticht verlaten, jongens met hun 18de jaar en meisjes met de meerderjarigheid. De jongens wanneer zij een civiel of militair emplooi of ander middel van bestaan bekomen, en de meisjes bij huwelijk of het verkrijgen van een middel van bestaan, kunnen, ook vóór dien tijd daar uit ontslagen worden. De overige kinderen mogen in geen geval in het gesticht blijven na meerderjarigheid.

Tot de opname van een kind voor hetwelk uit 's Lands kas wordt bijgedragen, is magtiging noodig van den Gouverneur-Generaal.

HET HOTEL ZONDER NAAM.

Eene Verborgenheid uit de Fransche Hoofdstad.

Door Ger. Joh. van Buuren. — Naar het Fransch van Pitre-Chevalier.

VI. De laatste inzet.

Na een vreesselijk angstvollen nacht doorgebragt te hebben was de gravin weder in haar vertrek gezeten; zij had dus nog niet den noodlottigen brief ontvangen. Ambrosio overtuigde zich spoedig door een oogopslag dat niets gedurende zijn afwezen veranderd was. Maria en Paolo waren met hunne moeder alléén in de kamer? Neen, er was nog eene verschrikkelijke gedaante, die zij *alléén* kon gewaar worden: de ellende.

De arme moeder aanschouwde dat schrikbeeld, bleek, ontdaan en naakt voor zich; zij zag, dat het hare kinderen nabij kwam en ze aan hare verzwakte armen en ijdele liefkozingen onttrok; zij zag hoe het beeld hunne teedere en zwakke ligchamen verbrak, hoe hunne bloeijende gezondheid verwisseld werd voor siekten of hoe lompen hunne ledematen bedekten.

De twee onschuldige kleinen dachten echter, dat hunne moeder ongesteld was en overlaadden haar met kussen om haar wat op te beuren.

De onverwachte binnenkomst des graven deed hen een kreet van verwondering slaken. De vrouw hoopte naauwelijks hem weder te zien, en de kinderen dachten aan hem, alleen om hem te verwijten. dat hij hunne moeder verlaten had. De gravin ging haren gemaal te gemoet, drukte hem vurig aan haar hart, even als men een schat doet, dien men lang verloren waande; maar zij vond, toen zij hem aanzag, dat hij er woest en somber uitzag; iets, dat verre was van hare onrust te doen bedaren. Hij ging bij haar zitten, keek haar vast in het gelaat en gaf geen acht op zijne kinderen, even als of die niet tegenwoordig waren.

Het ijlen van een speler is een verteerend vuur, gelijk dat in de ziel zelfs de edelste gevoelens doodt.

— Waar zijn uwe diamanten, Theresia? was het eerste woord des graven tot de gravin.

Hij zocht deze ruwe woorden zelfs niet onder eene zachtere uitdrukking anders weêr te geven.

— Mijne diamanten? hernam zij, door de woorden verschrikt. En wat wilt gij er nu mede doen?

— Uw geluk.... en dat uwer kinderen bevorderen, antwoordde Ambrosio, met een akeligen glimlach.

De gravin was verpligt te bekennen, dat zij, om in de dringende behoeften van haar gezin en de schijnbare weelde, die hij gedurig van haar eischte, te voorzien, die diamanten reeds sedert twee jaren tot geld gemaakt had.

Woedend stond de graaf op onder het uitbraken van eenen verschrikkelijken vloek, zoodat hij Paolo, die om zijnen hals hing, op den grond liet vallen.

— Groote God! riep de verschrikte moeder uit, terwijl zij het weenende knaapje ophielp, wat scheelt er toch aan, Ambrosio.

Dit voorval, in plaats van den toorn des graven te doen bedaren, veranderde dien in krankzinnigheid; verscheidene malen liep hij de kamer rond, onder het uitspreken van onzamenhangende woorden, terwijl hij de stoelen omver wierp, het speelgoed der kinderen vertrapte en door dit geraas en deze ontroering zelfs het ijlen vermeerderde, zoodat het in zijne hersenen als scheen te koken.

En nog een verschrikkelijker toeval vermeerderde al het akelige van dit tooneel, want doordien graaf Ambrosio, om zijne borst lucht te verschaffen, zijne kleederen openscheurde, liet hij de pistool, die hij sedert twaalf uren vergeten had, voor de voeten zijner vrouw vallen. Op dit gezigt begonnen moeder en kinderen te schreeuwen, terwijl graaf Ambrosio in een helsch gelach uitbarstte. Eensklaps werd hij doodelijk stil.

Maria en Paolo zagen verschrikt en kropen hunne moeder hoe langer hoe digter aan; de verschrikte gravin staarde haren gemaal aan en deze laatste wierp eenen verschrikkelijken blik op het moordtuig, dat zijn plan verried. De Italiaan bragt beide handen aan het hoofd, als of hij zijn verstand het ontsnappen wilde beletten en daar hij in de oogen der gravin de vraag las, die zij niet durfde doen zeide hij haar zacht: Neen, neen, mijne beste, als ik had

Er bestaat echter eene doorloopende magtiging voor tweehonderd zulke kinderen.

Daarenboven is er nog *het weeshuis voor roomsch-katholieken* te Samarang, welks algemeen bestuur door het Gouvernement benoemd wordt, terwijl het Gouvernement er eenen binnenregent en eene binnenregentesse bezoldigt, en dat een eigen kapitaal heeft. Ook hier worden kinderen in de bovenvermelde omstandigheden verkeerende, maar tot de roomsch-katholieke kerk behooren de, opgenomen en meerendeels voor 's Lands rekening verpleegd. Voor de opname van twee honderd veertig kinderen ten laste der openbare schatkist is doorloopende magtiging verleend.

Uit de bovenstaande beschrijving der Samarangsche Weeshuizen, uit officieele regeringsverslagen ontleend, zal men ligtelijk het onderscheid ontwaren tusschen het bestaan der bedoelde instellingen en dat van het Sourabayasche Weeshuis; gelijk wij hierboven zeiden is zulks geheel en al van de liefdadigheid der ingezetenen afhankelijk.

In vroegere dagen waren er onder de ingezetenen dezer plaats, die jaarlijks eene bijdrage tot instandhouding van het gesticht afzonderden; door sterfgevallen en verandering van woonplaats is echter het getal derzulken en het cijfer der bijdragen tot een zeer gering beloop teruggebragt. In een regeringsverslag, dat wij dezer dagen onder de oogen hadden vonden wij het gesticht vermeld, als van *zeer weinig beteekenis* zijnde. Aan subsidien van Regeringswege zal dus wel niet te denken vallen, doch daar waar het geene moeite heeft gekost om zich voor eene inrigting, die nog niet in werkelijkheid bestaat, een bedrag van meer dan *f* 6000, aan dadelijke en jaarlijksche giften op deze plaats te verzekeren, zal de liefdadigheid wel niet te vergeefs worden ingeroepen, waar het de instandhouding en uitbreiding geldt eener inrigting, van welke wij hopen dat niet eenmaal gezegd zal kunnen worden dat zij door gebrek aan deelneming is te nietgegaan.

Eenmaal ging de *Sourabayasche Ambachtsschool* te niet omdat in de werking daarvan door de Regering geen genoegzaam leven werd bespeurd. Wenschelijk zal het voorzeker zijn indien het bestaan van het *Sourabayasche Weeshuis* niet zal behoeven te worden afhankelijk gemaakt van de zienswijze der Regering omtrent zijn meerder of minder leven en weldadig doel, maar indien de ingezetenen dezer plaats door krachtdadige ondersteuning toonen, dat hun het voortbestaan en de doelmatige uitbreiding van de door ons besprokene instelling van liefdadigheid ter harte gaat.

Redactie.

BLAAUWE OF GROENE UNIFORMEN?

De heer VAN EIJK deelt in het jongste Julij-nummer der *Volksvlijt*, onder het opschrift: *De geschiktste kleur ter afwering van zonnewarmte*, het volgende mede:

Uit eenige onderzoekingen door den Hoogleeraar ZANTEDÈSCHI, te Padua, in het werk gesteld omtrent den gang van de warmtestralen der zon door verschillend gekleurde glazen, is gebleken, dat van alle gekleurde glazen de indigo-blaauwe de meeste warmte, maar groene daarentegen de minste of geene warmte doorlaten.

Het groen schilderen van zonneschermen of gordijnen, algemeen in gebruik, is dus hoogst doelmatig, en niet te beschouwen als het gevolg van eene mode, maar wel van eene aanwijzing, door de ondervinding geleerd, lang vóór dat de wetenschap het nut daarvan had aangetoond.

De koelte van digt-bebladerde bosschen wordt hierdoor meer begrijpelijk, en er bestaat voor den natuurkundige een belangrijk veld tot nasporing der redenen, waarom de groene kleur zoo algemeen in het plantenrijk, maar zoo schaarsch bij de dieren wordt aangetroffen.

Alle vochten en stoffen, die beveiligd moeten worden tegen de stralende warmte van het zonlicht kunnen dus in groen gekleurd glas het beste bewaard worden.

Ook de photograaf zal zonder nadeelige gevolgen zijne bewerkingen kunnen volbrengen, en zijne lichtgevoelige stoffen bewaren in een vertrek, waarin het licht door groen gekleurd glas toegang heeft.

Sints een paar jaren had de ondervinding mij zelven geleerd dat oplossingen van salpeterzuur-zilver [den aan menigen lezer welbekenden lapis infernalis] dagen lang in de gewone groene wijnflesschen in het heldere zonlicht, zonder te verkleuren, kunnen staan blijven."

Indigo-blaauw is dus de ondoelmatigste kleur voor schermen. Men kan de kleeding als een zonnescherm beschouwen. En zie! twintigduizend militairen zijn in deze heete gewesten gedoken of gestoken in indigo-blaauwe shakoos, politiemutsen, jassen en broeken. Wanneer onze ambtenaren zich moeten opschikken voor officiëele diners, opiumverpachtingen en dergelijke indrukwekkende plegtigheden, verwisselen zij het vrije wit tegen het gedwongene blaauw. Wij vermeenen te weten, dat de considerans van het besluit, waarbij vóór ongeveer dertien jaren die afschuwelijke lichtblaauwe pantalons voor het leger in Nederland werden ingevoerd, inhield, dat deze onnatuurkundige verordening ten doel had om de indigo-kultuur te bevorderen. Ofschoon wij geen aandeel in indigo-kontrakten noch blaauwverwerijen hebben, willen wij dien tak van bestaan niet besnoeijen. Maar wij hebben er geen vrede mede, dat twintigduizend verdedigers van de *schoonste parel aan Nederland's kroon* meer zonnewarmte opslurpen dan hoogst noodzakelijk is. Zoo wij eens weder eene verandering van uniform beleven, is het te hopen, dat het groen het blaauw verdringe. Men kan dan tevens bepeinzen, wat er van de kleeding der Zonaven over te nemen zij. In afwachting daarvan bevelen wij het gebruik aan van groene glasruiten, groene kielen, groene badjoes en pantalons, groene parapluies en parasols of marquises. De nieuw gevondene plantaardige chinesche kleurstof *Lo- Kaô* of *Loe- Kaauw* zoude dan juist van pas gekomen zijn.

Wij hopen, dat geen *mauvais plaisant* ons wegens het bovenstaande aanzie voor een vriend van *Groen.*

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT.

van den 4den *December* 1858. No. 97.

Civiel Departement.

Tot vendumeester te Amboina (Moluksche eilanden), de pakhuismeester te Menado J. G. Nijgh.

Tot pakhuismeester te Menado, de tweede kommies ter algemeene secretarie F. J. Wenzel.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den hoofd-ingenieur van den waterstaat en de burgerlijke werken te Soerabaija H. de Bruijn.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den vendumeester te Amboina G. Roijaards.

Militair Departement.

BENOEMD:

Tot opziener over de instrumentmakers en metaaldraaijers bij den artillerie-constructie-winkel te Soerabaija, de gepasporteerde sergeant der artillerie G. L. J. A. Rothe, thans met de waarneming dier betrekking belast.

OVERGEPLAATST:

Bij de geneeskundige dienst ter Westkust van Sumatra, de officier van gezondheid der 3de klasse D. J. Visscher, thans te Batavia.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie E. F. van Bassen Jongbloet.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand December op Maandag den 20sten.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van den 27sten November, en den 1sten December 1858 no. 95 en 96, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten der Soerabaijasche wees- en boedelkamer te Probolingo, van wijlen de chinezen Tan Tien en Lim Ingwang.

Door de wees- en boedelkamer te Macasser, van wijlen den heer George Pocock King.

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Poerbolingo, van wijlen den baas timmerman S. Horsting.

Door de weeskamer te Soerabaija, van wijlen de heeren Pieter Klaassen en J. W. Mittelsdorffer en de chinezen Lie Djoesing, Oen IJau en Baija.

Door de agenten der Soerabaijasche wees- en boedelkamer te Pamakassan, van wijlen den chinees Kang Tonglie.

Door de executeuren te Batavia, van wijlen den heer J. P. Koch.

Door de boedelaanvaardster te Samarang, van wijlen den heer A. de Leeuw.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 10den December 1858.

Voor de toko van den heer van Boeckholtz in de Chin. kamp.

Op Zaturdag den 11den December 1858.

Voor de toko van de heeren Karthaus & Melchers in de stad.

Op Maandag den 13den December 1858.

Uitbesteding in den dalem van den Regent alhier, en daarna vendutie voor 's lands algemeene pakhuizen en bij de weeskamer.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

M. P. KOK.

MET

W. A. TINNEVELD.

SOERABAYA,

4 *December* 1858. (1270)

GEBOORTEN.

Bevallen van eenen *ZOON*, F. W. WARDENAAR geb. *Van Gijen.*

SOERABAYA, 4 *December* 1858. (1258)

Bevallen van eene *DOCHTER*, Vrouwe MATHILDE LUCASSEN, echtgenoote van

SOERABAIJA, G. J. NETSCHER.

29 *November* 1858 (1254)

STERFGEVALLEN.

Heden overleed onze ARTHUR, na pas twee maanden levens.

VAN DEN DUNGEN BILLE-
D. CATO.

4 *December* 1858. (1249)

---

willen sterven dan zoude ik u niet om uwe diamanten gevraagd hebben, Ik kom van de Champs-Elysées en daar ik die des nachts over moest, heb ik dit wapen medegenomen, om mij te verdedigen.

De gravin was even bang voor gelooven als voor ontkennen, toen een bediende, die juist binnentrad, haar eenen brief overhandigde.

Met nieuwe ontroering herkende zij de hand van haren gemaal..... maar de graaf, ontrukte haar op hetzelfde oogenblik den brief, verscheurde dien en wierp hem in het vuur.

Daarna veinsde hij over iets anders te willen spreken en trok hij den kleinen Paolo tot zich en zeide, zich moeite gevende om te glimlagchen:

— Lief kind, wilt gij mij wel dien gouden keten geven, dien gij om den hals draagt?

Zonder aarzelen ontdeed het knaapje zich van het sieraad en overhandigde het zijn vader, die hem in vervoering omhelsde.

— En gij, Maria, vervolgde de graaf, zich tot zijne dochter wendende, wilt gij mij ook den uwen geven?

Het kind gaf dadelijk geen antwoord, maar beschouwde beurtelings haar sieraad en hare moeder, en toen zij deze laatste aanzag, zeide zij: Maar ik heb hem van grootmoeder gekregen, en mama heeft mij ernstig bevolen dien altijd te dragen. De gravin zag wel dat Ambrosio sidderde, en daarom ontnam zij haar het kostbare geschenk en bood het hem aan. IJlings vatte de graaf het en stond op om heen te gaan.

— En zult gij nu gaan sterven, stamelde de ongelukkige, terwijl zij poogde hem het heengaan te beletten.

— Sterven!... zeide Ambrosio, met stemverheffing, ik leef weer, integendeel...... want ik ga spelen! voegde hij er op zachteren toon bij......

Deze woorden doorsneden de gevoelige ziel der gravin, die zich al het verledene herinnerde; het toonde haar eenen afgrond, maar die afgrond was dan toch de dood niet!

Daarenboven had de graaf nog, toen hij de deur uitging gezegd, — Ik beloof u, dat ik zal wederkomen!

VII. Een millionnair.

En inderdaad, bij kwam tegen middernacht terug, maar, ware hij slechts nimmer teruggekomen!.... De gravin zat onbewegelijk in haren armstoel; zij had nergens anders kracht toe dan tot het gebed; hare beide kinderen lagen geknield naast haar, met het hoofd op den schoot hunner lieve moeder. Zij weenden, zonder dat zij met hun kinderlijk verstand konden begrijpen waarom. In eens vliegt de deur der kamer open, en de graaf verschijnt, ademloos, zonder hoed, met verwilderde gelaatstrekken en een akeligen lach op de lippen.

— Theresia! Paolo! lieve kinderen! roept hij uit met eene stem, die half door de vreugde werd verstikt, kom, hier! bij mij! (en hij trok hen allen stuiptrekkend tot zich). Nu is het uit! ziet maar! alles is hersteld! Nu zijn wij rijk, zoo rijk als vroeger, zoo rijk als wij te Rome waren! Ha! nu behoeven wij ons voor niemand meer te schamen; wij zullen met opgeheven hoofden kunnen gaan. Ik zal u voor die eenen gouden ketting honderd anderen terug geven, mijne kinderen! En gij, lieve Theresia! gij zult meer diamanten hebben dan alle koninginnen te zamen! Wij zullen allen onzen rang en onzen stand in de wereld hernemen!....

En, daar hij zag, dat de gravin en zijne kinderen naar hem luisterden en hem met eene verwondering vol verschrikkelijken angst aanstaarden, hernam hij, onder het uitbarsten, in eenen lach:

— Ha, ha, ha! komt u dat zoo verwonderlijk voor? Kunt gij mij niet gelooven........ Maar drommels, men moet er wel aan twijfelen! En toch is het de waarheid, zeker! Ik zet u, mijne kinderen, dat wij een millioen bezitten! een millioen! hoort gij wel?........ Kijk maar, daar!......

En ijlings in al zijne zakken tastende, haalde hij er eenige muntstukken en vier of vijf worpen klein geld uit, benevens verscheidene stukjes papier, en kaarten, die met de tanden verscheurd waren. Daarop begon hij met die vervoering, waanzinnigen eigen, uit te roepen: Maar kijk dan toch, lach even als ik! daar is een millioen! En da geld is van ons! Ik heb het zoo even in het spel gewonnen

Ons geliefd *DOCHTERTJE*, HELENA ANTOINETTE, werd ons heden na een bezit van 13 maanden door den dood ontrukt.

SOERABAYA, F. HUGENHOLTZ.
4 *December* 1858. E. M. HUGENHOLTZ.
(1256) *Van Leeuwen.*

Het behaagde den Heer van leven en dood, op den 2den December 1858, tot zich te roepen, mijne dierbare ECHTGENOOTE. Diep en innig treft mij deze slag.

De teraardebestelling zal plaats hebben op den 13den dezer.

Vrienden en bekenden gelieven deze als eene kennisgave aan te nemen. (1262)

SOERABAYA. THE BOENKE.

VENDUTIE.

Op de vendutie *van den* 10*den December a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal worden verkocht, 8 **kisten** 6/4 en 2 d. 5/4 **Ongebleekt katoen**, 3 **kisten** 4/4 5/4 en 6/4 **Maddapollam**, 2 **balen Drill, Koerassie, Chitzen, Jaconet, Spijkers, Hoeden, Reukzeep, Geele zijde** voor Jassen, **Jattie houten Balken**, enz. (1244)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 10*den December a. s.*

BIJ D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zullen worden verkocht DRIE DIAMANTEN RINGEN, waarvan één ter zwaarte van ruim *tien karaten.* (1228)

VENDUTIE.

Op de Vendutie van *den* 10*den* *December a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal nog worden verkocht:
EEN GOUDEN PENDENG, EEN GOUDEN BUIKPLAAT met JUWELEN, DIAMANTEN KNOOPEN en RINGEN, EENE SNOER PAARLEN, GOUDEN HOROLOGIEN, enz. (1263)

VENDUTIE.

Na afloop der op *Zaturdag den* 11*den dezer* nog te verkoopen resterende JAPANSCHE ARTIKELEN zullen alsnog verkocht worden:

4 KISTEN DRINKGLAZEN.
3 „ TOILETZEEP.
3 „ STOPFLESSCHEN.
2 „ EAU DE COLOGNE.
2 „ LEPELS.

Verders, tot sluiting van facturen, DIVERSE KRAMERIJEN, YZERWAREN, SCHEEPSLANTARENS, GOMELASTIEKE OVERSCHOENEN, enz.

(1268) **KARTHAUS & MELCHERS.**

VENDUTIE.

Na afloop der verkooping voor het Gouvernements pakhuis, zullen op *Maandag den* 13*den December* eerstkomende, voor het locaal der WEESKAMER worden verkocht: GOUD en ZILVERWERK, BOEKEN, PLATEN, TIMMERMANS-GEREEDSCHAPPEN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt, behoorende tot de boedels van A. W. REIFERT en TEUNISSEN. (1264)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 14*den dezer.*

VAN

L. G. VAN LAKERVELD & CO.

Van EENE GROOTE PARTIJ BALKEN, RIBBEN, SCHAALPLANKEN, KLEINE DOLKJES en GEKAPTE PLANKEN, zeer geschikt voor venster en- deurbladen. (1260)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Woensdag den 15*den December a. s.,*

ten huize van den WelEdelen Heer P. BEETS te *Genteng.*

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van een wel onderhouden INBOEDEL, bestaande uit: een stel van TWEE MAHONIJHOUTEN BANKEN met 12 STOELEN, VOLTAIRES, LEDIKANTEN, KLEERKASTEN, WASCHTAFELS, STOELEN, TAFELS, SPEELTAFELS, HANG en TAFELLAMPEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, ZILVER en PLEETWERK, CRISTAL en GLASWERK, EET en THEESERVIEZEN, KEUKENGEREEDSCHAP, eenige WAPENS, EEN PALANKIJN, EEN MIJLORD, EEN REISWAGEN, TWEE SPANNEN goedgedresseerde overwalsche WAGENPAARDEN, TUIGEN, ZADELS, enz. enz. (1194)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Na afloop der Vendutie bij den deurwaarder MOOIJAART, omstreeks tien ure des morgens, zal op *Donderdag den* 16*den December a. s.*, in het *Entrepôt pakhuis La. C.* voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

De Nederlandsche bark **ADOLF VAN NASSAU**, gevoerd door Kapitein J. MEESTER, groot 411 gemeten tonnen, zoo als dezelve alhier ter reede is liggende, met deszelfs MASTEN, STENGEN, RAA'S STAAND WAND, EEN STEL ZEILEN met daarbij behoorend loopend wand, EEN GROOT ANKER met 120 vademen ketting, en EEN KLEIN DITO met 90 vademen ketting, een KOMPAS,

EN DAARNA:

de verdere INVENTARIS, welke twee dagen vóór den verkoop in bovengemeld entrepot pakhuis zal te zien zijn.

Nadere informatien bij

De Agenten,
(1251) **SCHIMMELPENNINCK & CO.**

VENDUTIE

Op Zaturdag den 18*den December* 1858.

BIJ MOSSEMBEKKER & CO.

Van DIVERSE DAMESJAPONNEN, ELASTIEKE OVERSCHOENEN, GOUDDRAAD, GOUDEN PAILLETTEN en CANTILLES, HANGSTOLPEN, MODERATEURLAMPEN, PORCELEINEN TAFELSERVIEZEN, LAMPENKOUSEN, CARPETTEN en ALKATIEVEN, POLKAHOEDEN, KINDERHOEDEN en KIELTJES, ZIJDE MANTILLES, BAREGE, SHAWLS, ZIJDEN STOFFEN voor Japonnen, MOUSSELINE DE LAINE, HEMDEN, GORDIJNFRANJES, ZIJDEN FRANJES en AGREMENTEN, DASSEN, VINGERGLAZEN, PORCELEINE WASCHSTELLEN, ARTIFICIEELE BLOEMEN, SOKKEN en KOUZEN, PORCELEINE BORDEN, MESSEN in doozen, COGNAC, SLA-OLY ROODE WIJN, LIKEUREN, CHAMPAGNÉWIJN, SARDIJNTJES, MOSTERT, PORCELEINE THEESERVIESEN, een partijtje SCHILDERIJEN, JAGTGEWEREN met dubbele loopen, HAGELS, KRUIDHORENS, HAGELTASSCHEN, VELDFLESSCHEN, enz., enz. (1253)

VENDUTIE.

Op Maandag den 20*sten December.*

VOOR DE TOKO

VAN

MARTENS & CO.

Meerendeels wegens opruiming zonder reserve.

Van ZIJDEN PARASOLS, WAAIJERS, CHINEESCHE ZIJDE, GEMAAKTE HEEREN HEMDEN, GORDIJNGOED, ZAKDOEKEN, HANDSCHOENEN, KINDERKOUSEN en SOKKEN, BLOEMEN, BAREGES, GEHAAKTE KANTEN, PRESENTKOPPEN, TRICOTPANTALONS, PARAPLUIEN, VRUCHTEN OP BRANDEWIJN, EETSERVIEZEN, GLAZEN, PAUILLAC MEDOC, SNUIF, BROKKENSTOFFEN, KURKENTREKKERS, SCHEEPSLANTARENS, STROOHOEDEN, POTLOODEN, KLEDERBORSTELS, SCHOENTJES en LAARSJES, MECANIQUE COLS, GENDIES, WITTE en GEELE ZEEP, THEESERVIEZEN, ZWARTE en WITTE BROEKSKNOOPEN, SAIJET in doozen, SCHEEPSLAMPJES, SLA-OLIJ, en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (1207)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 21*sten December a. s.*

Ten huize van den Hoofd-ingenieur H. DE BRUIJN, in de *Gatottan.*

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van WEL ONDERHOUDENE MEUBELEN, IJZEREN LEDIKANTEN, LAMPEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, EENE WELLUIDENDE PIANINO, een bijzonder gemakkelijke EUROPESCHE REISWAGEN, een VIS A VIS, een WAGEN met ééne bank, TUIGEN, TWEE SPANNEN GOEDGEDRESSEERDE OVERWALSCHE WAGEN PAARDEN, enz. (1252)

Nogmaals, een millioen, zeg ik u!...

Maria en Paolo, verschrikt door het gelaat van den ongelukkige, vloden naar een anderen hoek der kamer, en de gravin, de beide armen ten hemel heffende, viel in onmagt neder.

Na duizend vreesselijke gedachten, begreep zij nu eindelijk, dat haar man *gek* geworden was...

En zoo was het ook; de ongelukkige, wiens verstand door al die wisselvalligheden van dien dag, zeer gekrenkt was, was volslagen gek geworden, toen hij in het Hôtel zonder naam, eenige duizende francs gewonnen hebbende, die in eens voor zich zag verloren gaan. Daarop had hij plotseling het speelhuis verlaten, met zich nemende het overschot van zijn geld, zijne kaarten en zijne papieren, waarin hij zijn vorig vermogen weder aanschouwde.

VIII. Besluit.

Wanneer de lezer ooit naar de Champs-Elysées gaat, in de omstreken van het plein Marigny, dan zal hij daar eenen man en eene vrouw met twee kinderen aantreffen, wier uitzigt voorzeker zijne opmerkzaamheid zal gaande maken. De beide kinderen zijn gekleed met den overschot eener van dag tot dag verminderende weelde. De vrouw draagt op haar bleek en vermagerd gelaat het kenteeken van verhevene onderwerping en standvastigheid: de man kleedt zich met vreemden hoogmoed in eenen mantel, die de treurigste ellende verbergt. De ellende in het zwart. Het is de familie van graaf Ambrosio.........

Daar de minister het verzoekschrift niet ontvangen heeft (men weet waarom), daar de vrouw, even als de man, niet in staat is om hulp te vragen, en daar de gouvernementen alleen geven dengenen die vragen (?) is de familie van graaf Ambrosio meer dan ooit te beklagen. Maar de ongelukkige verbeeldt zich nog gedurig een millioen te bezitten en berispt onophoudelijk zijne vrouw, omdat zij hem belet, zijnen vorigen rang te hernemen. En terwijl de gravin den armen man gedurig van niets anders hoort spreken dan van paarlen, van diamanten, van feesten en vermaken, wint zij, door den arbeid harer handen, het noodige voor iederen dag. Haar eenige troost is, zich zelve van het hoog noodige alleen te voorzien, ten einde des te beter voor hare kinderen te kunnen zorgen en somtijds te voldoen aan de denkbeelden van weelde van haren echtgenoot, ten einde de illusien te onderhouden, die zijn geluk uitmaken.

Altijd gaat de familie gezamentlijk uit wandelen..... Maar somtijds ziet men den graaf alleen over de Champs-Elysées ronddwalen. Hij zoekt dan in de wijk Marigny naar het Hôtel zonder naam; te vergeefs klopt hij dan aan de deur; zij gaat voor niemand meer open, want de dagbladen hebben tegen het einde van den laatsten winter het volgende medegedeeld:

„De policie heeft een geheim speelhuis ontdekt, in een „afgelegen Hôtel bij de Champs-Elysées. Verscheidene hooggeplaatste personen zijn in deze zaak betrokken. De justitie doet ijverig onderzoek."

Die voorname personen zijn verdwenen, even als naar gewoonte. De verhuurder van het Hôtel zonder naam is tot gevangenisstraf en geldboete verwezen; doch wanneer zijn straftijd verstreken zal zijn, dan zal hij zonder twijfel ergens anders dergelijke zaak beginnen.

De plagen der menschheid zijn even als de ziekten des ligchaams; de genezing eener kwaal bevordert somtijds het begin eener andere en de duivel (zoo zegt men) verliest er nooit iets bij.

Maar dat laatste zou wel anders kunnen zijn, ten minste wij hopen het, indien de lezers, die de kansen van het spel eens zouden willen beproeven, deze geschiedenis begrepen. Ofschoon in Frankrijk publiek gesloten, openen de speelhuizen zich daar weder in het geheim, en zelfs overal, tot in de salons van de zoogenaamde beau-monde, onder de namen van bouillotte, lansquenet, baccaret enz. enz. Wantrouwt het toch, oude en jonge vrienden der kaarten, indien gij dit glibberige pad wilt vermijden, waarop elken dag de een of andere graaf Ambrosio, ook wel eens een zoon of een vader van een huisgezin, valt.

VENDUTIE.

Op Donderdag den 30sten December 1858,

Ten tien ure, zal ten kantore van de ondergeteekenden op publieke vendutie worden verkocht, het hun in eigendom toebehoorende ERF, met PAKHUIZEN en verdere GEBOUWEN en LOODSEN, gelegen aan de *Kalimaas.*

Nadere informatien te bekomen bij

SOERABAYA, ADAM & CO.
2 December 1858. (1250)

Gratis verkrijgbaar bij den ondergeteekende: **Prospectus eener Protestantsche Kostschool voor kinderen van Zendelingen en andere Europeers in Oost Indie, door het Nederlandsche Zendelinggenootschap, gesticht te Rotterdam.**

De Secretaris van het Hulp Zendelinggenootschap te Sourabaija.

(1255) J. H. ROSEMEIER.

De ondergeteekende recommandeert zich beleefdelijk tot **het houden van Venduties** en **taxeren van losse goederen.**

(1267) GUSTAV BEHREND

237ste

STAATS-LOTERIJ.

De trekkingen der 236ste STAATS-LOTERIJ *den 2den October* in Nederland geëindigd zijnde, worden de loten voor deze volgende 237ste STAATS-LOTERIJ per mail vermoedelijk *den 24sten October* uit Nederland verzonden, en zullen alzoo waarschijnlijk *den 8sten December* hier ontvangen worden, als wanneer deze dadelijk aan requiranten zullen worden verzonden.

De trekkingen dezer loterij zullen geschieden voor de eerste klasse 8, 9, 10 en 11 November.
„ „ tweede „ 22, 23, 24 en 25 „
„ „ derde „ 6, 7, 8 en 9 December.
„ „ vierde „ 20, 21, 22 en 23 „
en „ vijfde „ 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27 en 28 Januarij, terwijl de 100 laatste nummers op Zaturdag den 29 Januarij zulken getrokken worden.

Geene verzending van loten kan plaats vinden zoo niet vooraf het geldswaardig bedrag ter onzer beschikking wordt gesteld.

SOERABAYA, E. FUHRI & CO.
27 October 1858. (1091)

HOEFSMEDERIJ.

De hoefsmid PA MIN maakt bekend, dat hij zijne werkplaats heeft gevestigd bij de Kampong *Kramat Gantong* nabij *de groote passeerbaan*, en dat aldaar dagelijks van 's morgens zeven ure tot 's namiddags twee ure, gelegenheid bestaat tot **het beslaan** en **uitsteken der hoeven van paarden**; terwijl bij verder **stangen voor rij- en- trekpaarden** vervaardigt. (1257)

WORDT TE KOOP GEVRAAGD

Eene complete **Lowmoor Suikermolen** van circa 30 bij 20 Engelsche duimen, met **Armkasten Waterwiel** en **Koppelassen.** Adres, bij

SOERABAYA. ADAM & CO.
7 December 1858.

WISSELS OP NEDERLAND.

(1272) BIJ B. KOPERSMIT & CO.

HOLLOWAY PILLEN EN ZALF,

BEHOOREN NIET TOT EENIGE BIJZONDERE OF UITSLUITENDE KLASSE VAN MEDICIJNEN.

Zij schijnen de fijnste geneeskundige eigenschappen van al de voornaamste geneesmiddelen in zich te bevatten Zoo schijnt de Zalf in gevallen van huidziekten niet slechts de uitwendige ontsteking tegen te gaan, maar ook door te dringen tot diep in het gestel waar het tot het laatste vonkje van het koortsvuur uitdooft, de bloedsomloop verlevendigt en de sappen zuivert, die het vleesch de klieren en de huid doorloopen. In de meeste gevallen, zoo als men ons berigt, wordt de werking der Zalf verhoogd door de medewerking van eene naar gelang van omstandigheden te regelen dosis der Pillen.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (1151)

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

PAS ONTVANGEN

HOMBURGER WATER, op halve kruiken.

(1271) **GEB. VAN DELDEN.**

PAS ONTVANGEN

Effen zwarte en witte Zijde.
Zwarte Moirée.
Zijden en Kanten Mantilles.
Coiffures, Dames Hoeden en Parasols.
Barêge Japonnen met Volans.
Blonde en Kanten Sluijers.
Geborduurde Japonnen.
Bruidskransen.
Witte Satijnen Schoenen.
Fijne Geborduurde Kragen, Chemisetten en Mouwen.
Satijnen Handschoenen voor dames en heeren.
Zwarte mitaines met en zonder gitten.
Zijden doekjes.
Corsetten á la minute.
Zijden Koord met Kwasten voor Kussens.
Brei-Katoen, Klosgaren van 300 IJards, verschillende nummers.
Groen Gordijngaas.
Wit Neteldoek.
Wit, zwart en Rose Glimkatoen.
Bouillonkoppen, Kristallen Toilet en Zakflacons.
Heeren Hemden en Fijne Lakensche Petten.

(1266) bij F. KIEL.

ONTVANGEN

BIJ

L. G. VAN LAKERVELD & CO.

MUURVERW, ter beveiliging van Muren, tegen vochtigen en roetvlekkigen doorslag.
YZERVERW, sijnde een volkomen behoedmiddel tegen de verroesting van het ijzer.
HOUTVERW, een beproefd afdoend middel om het hout te behoeden tegen verrotting, swam, champignons, wormen enz.

Bovengenoemde VERWEN uit de bekende geoctroijeerde verwfabriek van VAN SOMEREN & Co. te *Rotterdam.*

VOORTS:

EEN BOORMACHINE.
SCHROEFSNIJ-IJZERS.
PATENTGLAZEN.
SLOTSCHROEVEN.
IJZEREN SPIJKERS in alle dimensiën.
KOPEREN KRUKKEN voor sloten.
VIJLEN in soorten.
WERKTUIG KISTEN.
POTLOOD. (1259)

DE STURLER & FACNOTTI

HEBBEN NOG

PER HENRIETTE GERARDINA SUSANNA

ONTVANGEN,

GROENTENS in potten.
VERSCHE ANSJOVISCH.
Differente soorten KOEKEN, BANKET EN SUIKERWERK.
ROLPENS in stopflesschen.
FIJNE AUGURKJES.

Eene Keurige Factuur

VLEESCHEN, GEVOGELTEN en GROENTENS.
GEROOKT SPEK in vaatjes van 50 pond.
Alsmede GEZOUTEN VLEESCH in kleine vaatjes.
(1273

Wegens vertrek van den Kapitein der infanterie G. ESCHAUZIER, gemagtigde van den heer W. H. VON OVEN is in deszelfs plaats benoemd de Heer C. VON OVEN te Sourabaija. (1261)

SCHEEPSBEHOEFTEN.

De ondergeteekenden zijn ruim voorzien van alle Scheepsbehoeften van de beste qualiteit en tegen billijke prijzen, als:

Europeesch Staand en Loopend Tuig en Lijke-Touw van verschillende dimensien, Manilla Touw, Loodlijnen, Bindsellijnen, Huizing en Marlijnen Zeildoek van verschillende soorten, Rond en Plat Staafijzer, Spijkers van alle dimensien, Pompspijkers en Pompleer; Alle soorten van Verwwaren, Pik, Teer, Harpuis; Alle soorten van Blokwerk; ook Pok en Essenhout en meer artikelen, te veel om te noemen.

SOERABAYA. (1269)
9 *December* 1858. CURTIS & DORMAER.

SOERABAYA den 9den December 1858.

JONGENS WEEZEN-INRIGTING TE SOERABAIJA.

In eene algemeene vergadering van de medestichters alhier op den 6den dezer met den Heer JHR. J. C. REIJNST gehouden, zijn de belangen van deze geprojecteerde inrigting besproken.

Op de vraag van den Heer Reijnst, welke Heeren alhier bijzonder geschikt moeten worden geacht om de Kommissie van bestuur te Soerabaya uit te maken, zijn door de vergadering voorgesteld de Heeren:

A. J. ANEMAET.
F. J. H. BAIJER.
J. J. BLANCKENHAGEN.
R. VAN NOORD BORSKI.
J. C. W. HEIJN.
P. J. A. KERVEL.
MR. C. MATTHIESSEN.
P. W. OBDAM.
DR. G. L. MENS FIERS SMEDING.
P. SWERVER.
P. F C. VREEDE.
D. L. WOLFSON.

onder aanbeveling van den Heer P. F. C. VREEDE tot President en van den Heer R. VAN NOORD BORSKI tot Thesaurier en tevens voorloopig tot Secretaris.

Wijders is voor de inrigting goedgekeurd een stuk grond ten noordwesten van den Artillerie Konstructie winkel, als zijnde daarvoor geen beter en even goed gelegen terrein beschikbaar.

Wij vernemen met genoegen van eenige medestichters, dat al het verhandelde in de vergadering moet worden geacht te zullen bijdragen tot opheffing van de bedenkingen, welke eenige ingezetenen en officieren voor als nog terughielden zich met hen te vereenigen. —

Gisteren is op de hoogte van Grissee, van het heden hier aangekomen schip *de Eersteling*, gezagvoerder de Mann, bij het vastmaken der zeilen, de tweede stuurman uit de ra in see gevallen, en zoude hij zeker eene prooi der golven geworden zijn, daar er een zeer zware stroom ging, zoo niet de eerste stuurman BOUTEN, zonder aarzelen hem nagesprongen ware, waardoor genoemde eerste stuurmann met gevaar van zijn eigen leven iemand van eenen anders gewissen dood redde. De in één oogopslag te water gelatene boot bragt hen beiden aanboord behouden terug.

Het volgende is eene vergelijkende staat van den afloop der verpachting van het regt op den verkoop van amfioen in het klein en der zoogenaamde kleine middelen in de residentie Bezoekie over de jaren 1858 en 1859.

	1858.	1859.
Amfioen.	*f* 54.600	*f* 45,000.
Slagten van rundvee en buffels.	„ 19,272	„ 18,612.
„ „ Varkens. . . .	„ 48	„ 12.
Visscherijen.	„ 26,280	„ 27,096.
Lombard.	„ 912	„ 252.
Arak, rum en tjoe. . . .	„ 1260	„ 1820.
Vogelnestklippen.	„ 1560	„ 480.

JAPAN.

Te Nangasaki is, door tusschenkomst van den Nederlandschen kommissaris in Japan, onder de bepalingen der tusschen het Nederlandsche en Japansche gouvernement aangegane additionele artikelen, ten handel toegelaten de Engelsche koopvaardijschoener *Vindex*, gezagvoerder Morice, toebehoorende aan de firma Dent & Co., te Shanghay.

Het lijdt mitsdien geen twijfel, dat ook Amerikanen in Japan zullen worden toegelaten om volgens het Nederlandsch-Japansche tractaat handel te drijven, totdat de Jedosche tractaten in werking treden.

Ten aanzien van Fransche schepen is zulks nog twijfelachtig, omdat met Frankrijk geen vroeger tractaat bestaat.

— Op den 14den September jl. is de keizer van Japan overleden. Kort voor zijnen dood heeft bij, kinderloos zijnde, den 16 jarigen prins van Ku Sion tot zijnen zoon en troonopvolger aangenomen.

Den 10den Sept. is te Nagasaki van Shanghay teruggekomen het Amerikaansche stoomfregat *Powhatan*, onder bevel van den vlagofficier Fatnell. Zoo ook op den 20sten Sept. het Amerikaansche stoomfregat *Minesota*, aan boord hebbende den Amerikaanschen plenipotentiaris van China mr. Reed.

Het eiland Desima zal op voorstel van den Nederlandschen kommissaris in Japan eenigzins worden vergroot, op kosten der Japansche regering. *Java Court.*

BERIGTEN UIT AMERIKA.

De berigten uit de Vereenigde Staten zijn ditmaal zeer onbelangrijk; die uit New-York loopen tot 24 September. Op het Staten-Eiland heerschte rust en het onderzoek betreffende de aldaar plaats gehad hebbende ongeregeldheden word voortgezet.

— Het geschil tusschen de Vereenigde Staten en Paraguay is nog op dezelfde hoogte. De heer Bowlin zal sich naar laatst-gemelde republiek begeven en herstelling eisschen: 1°. voor de beleedigingen der Amerikaansche vlag aangedaan, 2°. schadevergoeding voor de Amerikaansche stoombootmaatschappij en 3°. de ratificatie van het tractaat, dat onlangs gesloten is tusschen de heeren Schenck en Pendleton. Indien al die eischen niet ingewilligd werden, zou Amerika tot den oorlog besluiten.

— Te New-York hield men zich veel bezig met een incident, dat in Centraal-Amerika is voorgevallen. De kolonel Cauty, die pogingen in het werk had gesteld, om uit naam van de republiek Costa Rica, sich meester te maken van de haven Punta Arenas, werd daarin belet door den bevelhebber van eene Engelsche oorlogsstoomboot, (wiens tusschenkomst door de inwoners verzocht werd), op grond dat die haven tot het gebied behoorde

van den koning der Musquito eilanden. — Bij deze gelegenheid zal men zich herinneren, dat het grondgebied van dezen koning onder bescherming van Engeland staat, en dat de afschaffing van dit protectoraat, volgens de interpretatie van Amerika, opgesloten lag in het Clayton-Bulwer tractaat.

— Uit Utah zijn berigten van 20 Augustus ontvangen. Brigham Young bleld zich nog altijd schuil, om zich aan de wraak der Mormonen te onttrekken.

— De *Star of the West* was te New-York aangekomen met de mail uit California. Een groot aantal gelukzoekers zijn van de Fraser-rivier in California teruggekeerd. De rivier was een tijd lang te hoog gezwollen om te kunnen graven. Intusschen ondervond men al meer dat de mijnen overvloedig goud opleverden.

— Uit Mexico wordt gemeld, dat de Amerikaansche gezant bij die republiek in last had ontvangen, om zijne paspoorten te vragen en dat hij den 15den October zou vertrekken. De Engelsche gezant had bevel ontvangen om even als zijn Amerikaansche ambtgenoot, tegen de gedwongen leening te protesteren. De liberale partij won al meer veld in de republiek en zij bereidde zich voor, om met hare aanhangers naar de hoofdstad op te rukken. Tampico heeft zich aan de strijdmagt der liberale partij overgegeven. Alle gemeenschapswegen tusschen Vera Cruz en de overige deelen des lands waren bezet. Er was veel geld in de hoofdstad, maar men durfde het uit vrees voor de roovers, niet naar het binnenland verzenden. Te Vera Cruz heerschte de gele koorts.

Naar luid van een schrijven uit Mexico, worden tusschen de regeringen van den president Zuloga en van Frankrijk en Engeland onderhandelingen gevoerd over de verheffing van een Spaanschen prins op den troon van Mexico, welke staat op die wijze op nieuw eene monarchie zou worden, doch onder het protectoraat van Frankrijk. Ofschoon er bij gemeld wordt, dat het berigt algemeen geloof vond in Mexico, zal het wel niet noodig zijn te zeggen, dat het ten zeerste bevestiging behoeft.

De generaal Tamar, Amerikaansch gezant in Nicaragua, heeft die republiek geheel ontmoedigd verlaten en is naar Costa Rica vertrokken. De generaal heeft aan zijne regering den raad gegeven om de toevlugt te nemen tot de wapenen, om aan hare eischen aan Nicaragua kracht bij te zetten. Het tractaat Cass-Yrissari is door het laatst gemelde land geratificeerd.

— De geschillen tusschen Venezuela en de vertegenwoordigers van Engeland en Frankrijk, zijn voorloopig geschikt. Tusschen de betrokken partijen is eene conventie gesloten, volgens welke onder anderen de eischen van Engeland en Frankrijk ten opzigte van generaal Monagas worden ingewilligd, en bepaald wordt dat over de schadevergoeding, door de Britsche legatie geeischt, alsmede over die voor den moord van een Fransch huisgezin, zal worden onderhandeld. Alle vijandelijkheden zullen ophouden, de genomen schepen teruggegeven worden; de vertegenwoordigers van Engeland en Frankrijk zullen hunne functien blijven uitoefenen, terwijl buitendien de eskaders der geallieerden de havens der republiek zullen verlaten.

Overigens kan hier nog bijgevoegd worden, dat generaal Paez uit de Vereenigde Staten naar La Guayra is vertrokken.

Uit St. Domingo wordt gemeld dat Santana den 1sten September met 2000 man te Santiago was binnengerukt en het fort had bezet. De stad had vroeger gecapituleerd en de president Valverde was naar Monte-Christo gevlugt om zich naar Turks-Island in te schepen. Er was om zoo te zeggen geene regering meer; de voornaamste handelaren hadden hunne magazijnen gesloten, het papierengeld had geene waarde meer en niemand wist hoe een en ander zoude afloopen.

— De berigten uit Rio de Janeiro van 9 September melden, dat de Braziliaansche kamers op het punt waren van uiteen te gaan, zonder dat zij het budget voor 1859 goedgekeurd hadden; daarentegen had de kamer van afgevaardigden eene wet aangenomen, waarbij de regering gemagtigd werd het budget van 1858 voor 1859 te doen voortduren, de senaat had zich nog niet met dien maatregel vereenigd. De Braziliaansche bank had de betaling harer billetten in goud hervat.

— De regering van Peru moet, naar men zegt, voornemens zijn den oorlog aan Ecuador te verklaren, ten gevolge van een geschil, tusschen den gezant van Peru in Ecuador en de regering van die republiek ontstaan. — In Bolivia heerschte rust

LETTERKUNDIGE EIGENDOM.

In de laatste dagen van September is te Brussel een internationaal congres voor den letterkundigen en artistieken eigendom gehouden. Daarop werden onder anderen de volgende resolutien aangenomen:

„Het congres oordeelt dat het regt van eigendom op lettervruchten en kunstgewrochten ook in de onderlinge betrekking tusschen de staten erkend behoort te worden, en dat de erkenning van dit beginsel in de wetgeving van alle beschaafde volken moet worden opgenomen.

„Het congres oordeelt dat dit beginsel door het eene land jegens het andere behoort te worden ombeleid, zelfs wanneer dit van den anderen kant niet met gelijke bejegening beantwoord wordt.

„In dit opzigt moeten de buitenlandsche schrijvers met de inlandsche volkomen gelijk gesteld worden.

„Het is niet noodig, aan de buitenlandsche schrijvers de vervulling van bijzondere formaliteiten tot waarborging van hun eigendomsregt op te leggen; het moet genoeg zijn dat zij de in hun land voorgeschreven formaliteiten vervuld hebben.

„De invoerregten op boeken en kunstgewrochten moeten afgeschaft, of althans zooveel mogelijk verlaagd en vereenvoudigd worden.

„De regten van den schrijver zullen voortduren 50 jaren na zijn dood of indien hij eene weduwe nalaat, 50 jaren na den dood van deze.

„Het regt van eigendom op den oorspronkelijken tekst bevat ook in zich het regt van vertaling met de volgende beperkingen; te beginnen met den dag der uitgave van den oorspronkelijken tekst, zal de schrijver gedurende tien jaren het uitsluitend regt hebben zijn werk in alle talen te doen vertalen op voorwaarde dat hij dit regt vóór de expiratie van het derde jaar uitoefent. Heeft de schrijver alsdan geen gebruik gemaakt van zijn regt dan zal iedereen het kunnen uitoefenen, behalve in het land, waar het oorspronkelijk is uitgegeven."

Het bureau van dit congres zal door de regering tot eene wetgevende commissie worden gevormd, om aan de besluiten van het congres zooveel doenlijk eene wettelijke en blijvende bekrachtiging te geven.

Voor dat het Congres zijne beslissing over deze aangelegenheden had uitgebragt, trad het *Amsterdamsche Handelsblad* daarover in de volgende beschouwingen.

De twee belangrijke vragen die in het congres zullen beantwoord worden en wier beslissing in de toekomst van grooten invloed kan zijn op den voortgang van kunst en letteren en aan de auteurs eene aan hunne verdiensten meer geëvenredigde belooning kan verzekeren, zijn deze: 1°. Is letterkundige eigendom een regt of een voorregt? 2°. Wanneer die eigendom een regt is, is het tijdelijk of altijddurend?

Wat de eerste vraag betreft, twijfelen wij er geen oogenblik aan of het congres zal niet aarzelen haar in eerstgemelden zin te beantwoorden. De tijd is lang voorbij, dat deze waarheid werd ontkend of liever, dat men waande dat slechts het publiek door de verschijning van voortbrengselen des geestes moest bevoordeeld en den schrijvers een bloot voorregt toegekend worden. Zal het noodig zijn de waarheid, die meer en meer in de volksovertuiging is doorgedrongen en reeds in sommige wetgevingen werd erkend, helderder in het licht te stellen? Zal het noodig zijn er op te wijzen, dat de schrijver, die de vruchten van langdurige nasporingen of van zijn vindingrijken geest heeft te boek gesteld, de dichter, die in vloeijende zangen zijn gevoel uitstort, de beelden zijner fantasie weder geeft, de beeldhouwer, die aan de trotsche gedachte, welke in zijn brein geboren werd, woelde en rijpte, een vorm weet te geven, de kunstenaar, die een arbeid verrigt, welke hem de bewondering der wereld, niet zelden een onsterfelijken roem doet verwerven, voorzeker geene mindere aanspraak heeft op de bescherming van zijn eigendom, op eene regtmatige belooning voor de door hem geproduceerde waarde dan de nijvere arbeider, die door aanhoudenden handenarbeid den dorren grond ompl oegt, ontgint en vruchtbaar maakt, en daardoor op zijne beurt eene waarde schept? Heeft de kunstenaar niet op dezelfde wijze als het ware den grond zijns geestes bearbeid en wie anders dan hij zal van zijn inspanning, minder stoffelijk maar daarom niet lager in waarde, de vruchten genieten, wie anders oogsten wat door hem werd gezaaid? Staat die eigendom vast, en hij is onloochenbaar, dan is het even onbetwistbaar waar, dat hij het regt heeft, om dien eigendom ongeschonden te bewaren en alle aanmatiging of aanval op zijnen eigendom af te weren. Het eene volgt noodzakelijk uit het andere. Zoo min de nabuur, wiens grond aangrenst aan dien van den zwoegenden landbouwer, op diens grond eenige aanspraak kan laten gelden, zoo min heeft eenig ander dan de schrijver regt op hetgeen zijn vernuft, zijne verbeelding, zijne aanhoudende toewijding heeft voortgebragt. Van zelve hebben wij reeds hier door eene eerste aanmerking wederlegd, die door hen, die dit regt van eigendom loochenen, gemeenlijk wordt te berde gebragt en die steeds tot rigtsnoer van vroegere gebruiken strekte. Volgens hen zou het werk des schrijvers, zoodra het verschijnt, eene *res communis* zijn, eene zaak, waarop de gansche maatschappij regt heeft, die in haren schoot valt, en dienvolgens zou den kundigen, den genialen schrijver zonder wien die zaak, welke even als ieder andere zaak eene bepaalde waarde voorstelt, niet zou zijn voortgebragt, slechts een octrooi, slechts een voorregt moeten worden verleend. Is dit niet volstrekt onbillijk en onregtvaardig: is het niet in tegenspraak met de mildere begrippen van den lateren tijd, dat het voorwerp, dat tot stand gekomen is, zal worden geacht toe te behooren aan ieder behalve aan hem, die er de vervaardiger en mitsdien de eigenaar van is? Het is waar, dikwijls kan het verschenen werk de uitdrukking bevatten van de publieke meening, het kan zijn zamengesteld uit bouwstoffen aan andere werken ontleend, maar volgt hieruit, dat ieder, behalve de schrijver, die nogtans de verdienste heeft aan den dag gelegd van zamenstelling en rangschikking, daarop zich eenig regt zou kunnen laten voorstaan? Zeker, de omgeving, waarin zich een schrijver bevindt, de kring, waarin hij zich beweegt, de behoefte van den tijd hebben invloed op zijn schrijven; zeker is niet al wat er in het door hem vervaardigde geschrift voorkomt uitsluitend uit zijn hart of hoofd voortgekomen, maar is hij het niet, die wat anderen dachten en voelden heeft vervormd en uitgebreid, in beter licht gesteld, is hij het niet, die om aan zijne dorre redeneringen eene behagelijke afwisseling tegeven of ze helderder to doen uitkomen, door het gezegde van een vroegeren schrijver opmerkzaam gemaakt zich wel verpligt gevoelt, om eene gedachte aan een zijner voorgangers te ontleenen? Is geleerdheid dan wat anders, den overgieten en vervormen, overnemen en ter zijde stellen bevestigen en ontkennen, gelooven en twijfelen? Maar volgt hieruit, dat omdat A de woorden van B, C die van D aanhaalt, dat op het werk, door hen gewrocht en dat hunnen geest onafgebroken heeft bezig gehouden, ieder zijne regten zou kunnen doen gelden, behalve de schrijvers zelf, die door de woorden van anderen juist worden opgewekt, om hun oordeel even vrijmoedig als beredeneerd uit te spreken? Is daarom het werk van den schrijver het werk van allen, de geest, die den schrijver bezielt, eigendom van ieder, behalve van dien schrijver zelven? Het ongerijmde dezer stelling vereischt geene nadere ontwikkeling; met haar aan te nemen stelt men den geleerde beneden den eenvoudigsten landbouwer, ontzogt hem een regt, wat aan ieder verleend wordt, die de hem geschonkene middelen aanwendt tot uitbreiding van zijne stoffelijke welvaart, die van de hem geschonkene gaven der wereld het genot latende, zich zelven het eerst de vruchten van zijn eigendom verzekert. Wie het wagen durft hem van dien eigendom te berooven, randt hem aan in zijn persoon, in zijne goederen, zij het een individu, zij het de geheele maatschappij, evenzeer bestaande uit voortbrengende individus, op wier goederen de schrijver zich wel geene aanspraak zal aanmatigen; hij heeft het regt zijn eigendom tegen alle aanvallen te verzekeren, gelijk zij wederkeerig zijne stoornis niet zouden gedoogen, wanneer hij zich in het bezit stelde van hetgeen zij door hunnen arbeid even wettiglijk verkregen hebben.

Eene andere bedenking, die tegen de toekenning van het regt van eigendom aan den schrijver wordt in het midden gebragt is niet minder ongerijmd en spitsvondig. Men redeneert uit den aard en de natuur van het eigendomsregt.

Men beweert: Letterkundigen eigendom is van iederen anderen eigendom verschillend; ieder voortbrenger is van zelven eigenaar van de gecreëerde stof, niemand kan hem zijn eigendomsregt ontnemen, hij mag het gebruiken, vervreemden, bezwaren, zich handhaven in zijn bezit, zoo hij er in gestoord wordt, ieder — de letterkundige kan het niet, want wat hij voortbrengt is van geheel andere natuur, van geheel andere strekking, van geheel ander nut. Die eenig stoffelijk voorwerp voortbrengt, verkoopt het aan enkelen zoo veel de voorraad toelaat; die letterkundigen arbeid levert deelt zijnen geest die boven het stoffelijke is, aan de geheele maatschappij mede, die er eigenaresse van is; de producent wordt alleen beloond voor de dienst aan de maatschappij bewezen naar evenredigheid van die dienst.

Zij, die aldus redeneren, verlagen den eigenaar bijkans tot aannemer van werk, en nemen hun toevlugt tot een quasi-contract, waarbij de maatschappij eigenaresse der toekomstige zaak, zich stilzwijgend verbindt den schrijver te beloonen voor de door dezen voorgebragte zaak.

Zonderlinge redenering voorzeker! Omdat de letterkundige op andere wijze, langs een anderen weg dan den gewonen, waarde schept, daarom is hij de eigenaar niet van zijn product; omdat hij, behalve dat hij den kooper van zijn werk, die hetzelfde regt op dat werk, hetzelfde genot van dat werk heeft als de kooper van de vruchten des gronds op die vruchten, nog het publiek een intellectueel genot schenkt, voortvloeijende uit het niet vergaan der voortgebragte zaak, daarom is hij van die zaak de schepper, de eigenaar niet en kan hij zijne eigendomsregten niet handhaven. Neen, de schrijver heeft gearbeid gelijk de beploeger van die strook lands heeft gearbeid, zijn werk was anders, deels gemakkelijker, deels met meer inspanning gepaard, het doet er niet toe, beider werk heeft aanspraak op belooning, beide stellen eene waarde voor, die niet van dezelfde, maar toch beide evenzeer van wisselvallige omstandigheden afhangt. Het bebouwen van dien grond, waarvan de landbouwer de vruchten trekt en de vruchten, die hem te veel zijn, voor iets anders inruilt ten behoeve van zich zelven zoowel als ten nutte der maatschappij, heeft hem een jaar onverpoosden arbeid gekost: het vervaardigen van het geschrift, waarvan de schrijver de vruchten trekt en de vruchten, die hem te veel zijn, inruilt voor iets anders ten behoeve van zich zelven in de eerste plaats, maar ook ten nutte der maatschappij, heeft hem tien jaren arbeids vereischt: maar is daarom deze laatste minder eigenaar van de door hem voortgebragte stof, heeft hij minder regt om van zijn eigendom dat gebruik te maken, hetwelk hij verkiest, al wilde hij er aan de maatschappij de inzage van onthouden, heeft hij minder regt om zich tegen iederen nadruk te verzetten als zijnde eene trede op zijn grondgebied, eene stoornis in zijn bezit?

Is het dus helder en duidelijk, dat eigendom regt en geen voorregt schenkt, is dat regt altijddurend of tijdelijk?

De beslissing van deze vraag schijnt twijfelachtiger, maar wij vreezen niet, dat het congres lang zal behoeven te beraadslagen, om, volgens de regelen van billijkheid en regt, den voortduur van het eigendomsregt aan te nemen. „La propriété c' est la perpetuité," werd reeds in 1841 door den grooten Franschen dichter uitgesproken, en de meeste schrijvers hebben zich aan zijne zijde geschaard. Nogtans is het aantal niet gering van hen, die aan het oude vasthoudende, niet doortrokken met den mildereren geest, die het kenmerk is van den nieuweren tijd, en die zich niettemin er nog op laten voorstaan, beschermers en voorstanders van letterkunde te heeten, die, om vele redenen, de beperking van den eigendom krachtdadig willen staande houden. Waar zich onlangs Paul Taboulage „Etudes sur la propriété litteraire," en Oscar Commestant „sur la propriété litteraire" in bondige geschriften, ten voordeele van de voortduring van den eigendom, met vernieuwde kracht deden hooren, werden zij wederom spoedig door de Saint Germain „de la perpétuité en matiere de litterature et d'art" beantwoord, die op het voetspoor der Duitsche schrijvers met warmte de beperking heeft verdedigd. Vijf gronden worden door de voorstanders van den tijdelijken eigendom aangevoerd: het zal

niet moeijelijk vallen die te ontzenuwen.

Indien men aanneemt, zoo vangen zij hunne redenering aan, dat den schrijvers een eeuwigdurend regt zal worden toegekend, en hun dat regt bij uitsluiting zal toebehooren, dan zal een erfgenaam of cessionaris, wanneer hem dit goeddunkt, bij magte zijn, om, ten koste van het publiek, den verderen loop van het werk te stuiten, in dat werk belangrijke wijzigingen te brengen, of wel geheel te doen verdwijnen, en staat het alzoo een erfgenaam of regtverkrijgende vrij, aan den voortgang van kunsten en weten schappen een onoverkomelijken hinderpaal te stellen.

De beantwoording van deze bedenking ligt voor de hand. Daar gelaten dat het niet in het belang van een regtverkrijgende is zich van een gedeelte van zijne bezittingen te ontdoen, zoo moeten wij vooreerst dit opmerken, dat het aan ieder, die een regt uitoefent, vrijstaat om van dat regt afstand te doen, en men niemand zal kunnen dwingen, om van zijn regt gebruik te maken. Wanneer de erfgenaam of regtverkrijgende, hetgeen onwaarschijnlijk is, den verderen loop van het hem toebehoorend goed mogt stremmen, dan zal hij doen wat hem volkomen vrijstaat, wat hem niemand mag verbieden, wat de schrijver zelf reeds voor jaren had kunnen en mogen doen, wanneer hij zulks gewild had. Slechts de exemplaren behoort hij, schrijver of erfgenaam, te eerbiedigen: wilde hij die vernietigen, dan zou hij den eigendom van een ander aanranden, want die exemplaren zijn de vruchten, welke zijn grond heeft voortgebragt, en die door hem zijn verkocht, en hem dus niet langer toebehooren.

Maar, herhalen wij, eene zoodanige stremming zal zelden voorkomen, dan mag men met de Lamartine uitroepen: "On ne fait pas la législation d'une hypothèse," en dan mag men de onderstelling, dat een werk voor de wereld noodzakelijk, nuttig uit wetenschappelijk of zedekundig oogpunt, en dat gedurende jaren een groot debiet heeft gehad, op eenmaal zou worden gestuit, als iets hersenschimmigs beschouwen. Ofschoon in Engeland in deze onderstelling nogtans voorzien is, heeft zich dit geval geen enkel maal voorgedaan, maar waren kinderlijke liefde of het belang der erfgenamen altijd gereed, om, zoodra het werk uit den omloop dreigde te geraken, daarvan een herdruk op te leggen. Wanneer men de nakomelingen eens schrijvers van hun eigendom beroofde, uit vreeze, dat zij welligt den hun nagelaten rijkdom mogten vernietigen, dan zou men even dwaas handelen, als wanneer men den morgen gronds aan des landbouwers nakomelingen onthield, uit vreeze, dat zij dien eenmaal braak mogten laten liggen.

Voor het geval dat regtverkrijgenden de exemplaren mogten wenschen te vernietigen, die door koop of op andere wijze zijn overgedragen, heeft de Parijssche commissie te regt eene beperkende bepaling voorgedragen en als sanctio poenalis gesteld, dat dan de geheel uitverkochte werken in het zoogenaamde domaine public zouden terugvallen.

Als een tweede grond wordt aangevoerd, wanneer men den eigendom laat voorduren, dan wordt de nadruk belet en de concurrentie, zoo onmisbaar noodig in het maatschappelijk verkeer, tegengehouden.

Wij geven het volmondig toe, dat eene natuurlijke concurrentie een der grondslagen is, waarop de maatschappij rust, maar wij moeten opmerken, dat men de natuurlijke concurrentie hier verwart met eene onregtmatige concurrentie. Dat de nadruk wordt tegengegaan, is juist wat bij alle tractaten gestipuleerd, wat algemeen gewenscht en verlangd wordt. Maar het klinkt vreemd hier van concurrentie te spreken. Deze heeft dan plaats, wanneer door verschillende producenten dezelfde koopwaar wordt aan de markt gebragt, maar hier is niet van verschillende producenten de rede; hier is slechts een enkele producent, die zijn eigendom, zijn uitsluitend eigendom aan de markt brengt. De anderen hebben valsche koopwaar aangeboden, hebben zelfs den eigendom van een ander weten te verwerven, hebben roof gepleegd. Bij gewone concurrentie wordt door ieder producent gewoonlijk zijn eigen goed aangeboden; hier brengt de producent dat van een ander voort, dat hij zich onregtmatig heeft verschaft. Die nadruk niet weert, staat roof toe; wordt nu roof door de openbare orde gedoogd?

(*Wordt vervolgd.*)

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

W. C. A. van der Putt geb. Hilling, Z. Salatiga 19 Nov. — De echtgenoote van J. F. Bruigom, D. Banjoe Biroe 20 Nov. — S. Pino geb. Meijer, Z. Samarang 23 Nov. — F. W. Wardenaar geb. Van Gijen, Z. Soerabaya 4 Dec. — M. Netscher geb. Lucassen, D. Soerabaya 29 Nov.

Getrouwd:

N. Douwes met C. H. C. de Springer, Toeban 28 Oct. — J. C. Dom met A. G. Zeijdel, Toeban 28 Oct.

Overleden:

C. Sers, 35 j. Wanasepi 21 Nov. — C. Cristall, 42 j. Samarang 19 Nov. — De wed. R. S. Butin Bik geb. de Nijs, 51 j. Batavia 15 Nov. — Th. Deighton, 63 j. Pelatoengan 4 Nov. — E. S. F. Wermuth, 2 j. Samarang 3 Dec. — Het zoontje van van den Dungen Bille, 2 m. Soerabaya 4 Dec. — Het dochtertje van F. Hugenholtz, 13 m. Soerabaya 4 Dec.

VERTREKKENDE PERSONEN.

N. van Driessche en familie. — J. C. Steinmets. — Dr. Croockewit. — H. de Bruijn. — S. Fraenkel. — C. S. A. Thurkow en familie. — Mevrouw de weduwe Thurkow. — Mevrouw de weduwe Cristall. — J. Vreede en familie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Van
December	4	Nederlandsche	Karel en Henricus.	A. van der Geer.	Batavia.
„	6	Hamburger	Arracan.	J. Both.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Decemb.	4	Ned. Ind.	L' Amitié.	W. A. S. Valberg.	Makassar.
„	—	„ „	Krabbe.	Mardam.	Passoeroean.
„	—	„ „	Fathool Rachman.	Said Abd. Segaf.	Grissee.
„	5	Nederlandsche	Phoenix.	Johansen.	Nederland over Passoeroean.
„	—	„	Dionijsia Catharina.	J. Berkelbach van den Sprenkel.	Nederl. over Panaroekan.
„	7	Z. M.	Stoomschip Ardjoeno.	Kapt.-luit.-ter-zee J. A. K. v. Hasselt	Balie.
„	—	„ „	Schroefkorvet Prinses Amalia.	„ „ „ „ A. D. S. Clarkson.	„
„	—	„ „	Stoomschip Samarang.	Luit.-ter-zee 1 kl. G. Lambert.	„
„	—	Nederlandsche	Louise.	P. Buijs.	„
„	—	„	Laurens Coster.	M. Koenen.	„
„	—	„	Jonkhr. Mr. Van de Wall.	Lammerts.	„
„	—	„	Attaief.	Scah Abd. Ba-asin.	„

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Stad Schiedam.	T. Wulp.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
„	Beatrix.	Van der Wijck.	„	„ „ „ „
„	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	In Reparatie.	„ „ „ „
„	Walvisch.	Schut.	Nederland.	„ „ „ „
„	Elisabeth.	Veenstra.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	„	„ „ „ „
Engelsche	Sijdney.	Grant.	In lossing.	„ „ „ „
„	Lismoijne.	Dempster.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Henriette Gerardina Susanna.	Sissingh.	Nederland.	„ „ „ „
„	Christina Agatha.	W. L. Esink.	„	„ „ „ „
Fransche	Le Prophète.	Guérin.	Frankrijk.	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
„	Karel en Henricus.	A. van der Geer.	Pasoeroean.	„ „ „ „ „ „
Pruisische	Jacob.	Börger.	Onbepaald	Wm. Mathieu & Co.
Nederlandsche	Jan Schouten.	Coening Meijer.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Zaanstroom.	Schaap.	„	„ „ „
„	Louise Maria.	P. Tjebbes.	Nederland.	„ „ „
„	Prins Fredrik der Nederlanden.	De Witt.	Onbepaald.	„ „ „
„	Oost India Pakket	Postma.	Nederland.	„ „ „
„	Catharina Wilhelmina.	Popken.	„	Ruyl Cramer & Co.
„	Everdina Elisabeth.	Tonjes.	„	„ „ „ „
„	Henriette.	Portengen.	„	„ „ „ „
„	Jonge Jan.	Pheiffer.	In Reparatie.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Eersteling.	Mann.	Onbepaald.	„ „ „ „ „ „
„	Koning Willem III.	Zeijlstra.	„	„ „ „ „ „ „
„	Delftshaven.	Schaap qq.	„	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	Onbepaald.	„ „ „ „
„ „	„ Ambon.	Hugenholtz.	„	„ „ „
Engelsche	Anne Forster.	Clarke.	Engeland.	McMillan Marten & Co.
„	Monsoon.	Hare.	Nederland.	„ „ „ „
Nederlandsche	Louise Antoinette.	McKenzie.	Onbepaald.	Adam & Co.
Engelsche	Henri Winch.	Cottam.	China.	„ „ „
„	Sophia Fraser.	Wilson.	Singapore.	„ „ „
Ned. Ind.	Fearnot.	McKenzie.	Onbepaald.	„ „ „
Engelsche	Scotch Lassie.	Crawfurd.	„	„ „ „
Nederl. Ind.	Carolina.	Van der Beek.	„	„ „ „
Hanover.	Munster.	G. Kok.	Falmouth.	P. Kervel & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het schip *Karel en Henricus*, de heeren Linnenschmidt van Loffelt en Mevr. de wed. de Jong.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Medusa, de schepen Zaanstroom, Catharina Wilhelmina, Djoedool Moebarak, de Stad Schiedam, Oost India Pakket, de Walvisch, Aifulck, Le Prophete, Prins Frederik der Nederlanden, Maria Christina, Princess, Louisa Maria, Karel en Henricus en Arracan; de stoomschepen Makasser en Ambon; de barken Fathal Ma-ān, Sa ijan Maskoor, Henry Winch, Jan Schouten, Jacob, Beatrix, Salma, Drie Vrienden. Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Everdina Elisabeth, Elizabeth, El Massboor, Jan van Hoorn, Fathool Joesoer, Kattroon Nieda, Jonge Jan, Henriette, Adolf van Nassau, de stad Nijmegen, Carolina Sophia, Christina Agatha, Henriette Gerardina Susanna, Joedool Barie, Sijdneij, Lismoijne, Munster, SoedulGair, Baltimore en Bacht Mastora; de brikken Sophia Fraser, Sophia, Johannes Albertus, Soedoel Barie en Marzoek; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Fearnot, Almok Tasam, Komeij, Jupiter, Bientang Tjaigoan, Berkatool Adjelan, So Ookdin, Pinang en Attaief, de kotters Tedok en Riengit.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 6den tot en met den 9sten December 1858.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. schip *Karel Henricus*, gezagv. A van der Geer, agenten B. J. van Eck & Co;

11 kisten wijn, 100 kelders genever, H. Kiel; 27 kisten manufacturen, 10 kisten provisien, 6 kisten bladkoper, 2 vaten spijkers, J. F. van Leeuwen & Co; 25 kisten wijn, 72 ledige leggers, 3710 stuks gebakken steenen, 80 kisten manufacturen en 2 kisten meel, B. J. van Eck & Co; 1 kistje boeken, 1 kist chinesche zijde, Adam & Co; een rijtuig compleet, Anemaet & Co; 2 kisten manufacturen, 6 kisten boeken, een orgel en koopmanschappen, Ruijl Cramer & Co;

UITVOER.

Naar Nederland per het Nederl. schip *Nova Zembla*, gezagv. A. J. B. Hordijk.

394 picols rotting, 7879 picols rijst, 115/1 en 29/2 leggers arak, 1018 stuks buffelhuiden, $4615^{40}/_{100}$ picols suiker, Anemaet & Co.

Naar Amsterdam per het Pruissische schip *Ida Mathilda*, gezagv L. H. Gronow.

$103^{75}/_{100}$ picols rotting, $4492^{95}/_{100}$ picols suiker, B. J. van Eck & Co; 50/1 leggers arak, Adam & Co, $514^{65}/_{100}$ picols suiker, $394^{88}/_{100}$ picols tabak, Schimmelpenninck & Co; $1373^{97}/_{100}$ picols suiker, 3484 stuks koe en buffelhuiden, 16 stuks schapenvellen, $20^{57}/_{100}$ picols tamarinde, $18^{44}/_{100}$ picols indigo, 5 kistjes confituren, Major Matzen & Co; 2 vaten brood, Fraser Eaton & Co.

Naar Balie per het Nederl. schip *Laurens Koster*, gezagv. Koenen.

25 vaten gezouten vleesch, Fraser Eaton & Co.

Naar Nederland via Passaroeang per het Nederl. schip *Jan Van Hoorn*, gezagv. B. Mols.

50 picols rotting, 674 schuitjes tin wd. 350 picols, $6000^{28}/_{100}$ picols suiker, N. H. M.

Naar Borneo per de Ned. Ind. schoener *Attaief*, gezagv. Sech Abdulla Baäsin.

1 kist chitzen, *f* 2000 aan zilveren munt, Gezagvoerder.

Naar Nederland per het Deensche schip *Maria Christina*, gezagv C. Voss.

$95^{80}/_{100}$ picols rotting, 4870 picols rijst, 40 leggers arak, P. Kervel & Co.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 18.—
KOFFIJ *f* 30 à *f* 31 —
RIJST (CARGA) per kojang. *f* 110 à *f* 125.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 135 à *f* 150.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 300 à *f* 400.—
ARAK per legger. *f* 50 à *f* 60.—
OLIE (KLAPPER) *f* 14 à *f* 15.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING *f* 8 à *f* $8^{1}/_{2}$.—
WISSELKOERS Pari à $101^{1}/_{2}$.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 12den December, 's morgens ten half 9 ure.
Ds. MOUNIER.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag den 12den December 's morgens ten half 9 ure.

ERRATA. In het in ons vorig Nummer geplaatste berigt aangaande het vertrek der expeditie naar Balie, gelieve men de prijs der bevrachting van het schip *Louise* te lezen 36. c. in plaats van 30 c., en die van het schip *Stad Nijmegen* *f* 6. per *ton*, in plaats van per *last*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.